Recensie: Human forever ***

Kon. Elisabethzaal Antwerpen
maandag 19 februari 2024

foto © MOOOV

Recensie:
Een human interest docu. Dat is Human forever van Jonathan de Jong en Teun Toebes met in de hoofdrol dementen. Althans, dat is waar het promopraatje voor de première van start ging in de Koningin Elisabethzaal ons wou van overtuigen. In werkelijkheid is het een wat lang (80 minuten) uitgevallen activistische propagandaprent geworden die weliswaar terecht in vraag stelt of de Westerse manier om met dementen om te gaan, door ze op te sluiten en uit de samenleving te trekken, wel de juiste is.

Op zich valt er niks af te dingen op de boodschap die humanitair activist Toebes de kijker wil meegeven. Jaren heeft ie in een gesloten afdeling voor dementen gewoond en daarnaast reisde ie ook nog eens de wereld rond om er te checken hoe ze daar met mensen omgaan die deze diagnose te horen kregen. Opvallend daarbij is het dat ie bijzonder veel materiaal verzamelde en we vooral dat uit Nederland en België te zien krijgen. Naar het einde van de film toe, die soms te veel over Teun gaat, voel je gewoon dat de makers in tijdnood geraakten, maar vooral ook dat ze in herhaling begonnen vallen.
Daarnaast kan je je vragen stellen bij statements als dat ze in Moldavië, het armste land van Europa, voor een inclusief beleid gaan waar de dementen gewoon in de psychiatrie worden opgesloten tussen alle andere mensen die kampen met geestesziektes. Dat voelt vooral als een non-beleid de hemel in prijzen aan wanneer alles en iedereen op een hoopje gesmeten wordt. Want in Moldavië is het vooral de kerk die er probeert te zijn voor de ouderen die steeds meer vergeten en vergeten worden door de jongeren die hun geluk (en geld) verder van huis (zijn) gaan zoeken.
In Zuid-Afrika krijgen we dan weer te horen dat we als gemeenschap er moeten zijn voor dementen. Goed en wel allemaal om dat te horen, ook wanneer we in Denemarken zien dat daar mensen altijd mogen vertrekken, maar net omdat ze die keuze kunnen maken en die vrijheid hebben, blijven. Opvallend daarbij is dat je dan beelden van zonsondergangen ziet, van de natuur enz. wat sterk afsteekt met de koude belichting in andere instellingen. Alleen al in de manier waarop de zaken in beeld gezet worden, weet je dat je in se niet naar een neutrale docu aan het kijken bent, maar naar propaganda.
Dat dementen onder de pillen steken, niet de oplossing is, hebben we zelf kunnen ervaren met onze grootmoeder die enige tijd geleden overleden is in een woonzorgcentrum. Sprak je ze in de voormiddag terwijl ze haar pillen nog niet had genomen, dan had je nog wat aan haar aanwezigheid. In de namiddag viel er niets met haar aan te vangen. Slapen in de gang met alle andere patiënten deed ze, sommigen zagen we zelfs net als in Human forever met hun hoofd op de tafel van de refter pitten. Maar vooral: die wazige blik in

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

hun ogen, bleef hangen.
Het was rond die tijd dat wij besloten als familie om te stoppen met medicatie en haar in een palliatief traject te steken. En wonderwel waren net die maanden dat ze daarin was volgens mij een stuk kwaliteitsvoller dan daarvoor. Zo zag je ze nog genieten van een dame blanche, en zo nu en dan kwam er nog wel eens een gevatte repliek.
Dat het anders kan, tonen verschillende instellingen in binnen-en buitenland in Human forever waarbij onder andere dementen nog betrokken worden in de dagelijkse taken, om de afwas en afdroog mee te doen, om het eten mee te maken, enzovoort. De film toont dat dementie eigenlijk geen gezondheidsprobleem is maar een samenlevingsvraagstuk, om niet vanuit de klacht maar vanuit de kracht van mensen te vertrekken. Om terug te leren luisteren naar dementen en dat elke mens het verschil kan maken voor een ander. Maar op die ene belangrijke journalistieke vraag 'Hoe dan?' krijgen we geen (eensluidend) antwoord.
'Welk risico willen we als samenleving nemen op vlak van veiligheid als we ze onder ons houden?' is zo'n vraag die je niet meteen kan beantwoorden. Maar bovenal draait het om tijd te (kunnen) maken voor elkaar en dementen terug de regie van hun leven in handen geven. En wil net dat, in tijden waarin er bijna overal een gebrek aan personeel is (ook in de zorg zelf) en de work-life balance meer dan ooit onder druk staan behoorlijk utopisch klinken in een voorgesprek uit de mond van een Vlaams minister van Welzijn dat het de taak is van de overheid om de juiste omstandigheden te creëren.
In eerste instantie zijn wij geneigd te denken dat hoe de zorgsector omspringt met dementen beter kan. Want tijd, hoe graag we dat ook zouden willen, kan je niet kopen als je facturen te betalen hebt tegen het eind van de maand. En die woonzorgcentra, ook diegene die patiënten vol met medicatie proppen, zijn trouwens bijzonder duur. Zelfs als je al een bovengemiddeld pensioen hebt, moet je niet zelden bijpassen uit het spaargeld van de oudere om die rekeningen te kunnen betalen.
Misschien is al met al de preventieve kaart die Zuid-Korea trekt lang nog niet zo'n slecht idee. want inzetten op een actieve levensstijl, door veel te bewegen, gezond te eten en je brein te blijven stimuleren, staan daar voorop.
< Bert Hertogs >

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.